

Tadeusz Galiński

Tanowo, gm. Police, woj.
szczecińskie, St. 3, AZP: 28-04/3

Informator Archeologiczny : badania 23, 5-6

1989

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

zowskiego. Finansowało Muzeum Okręgowe w Suwałkach. Pierwszy sezon badań. Obozowisko późnopleistoceny.

Stanowisko znajduje się w obrębie Pojezierza Etckiego. Leży ono na pagórku morenowym, na skraju niewielkiego torfowiska, połączonego małym ciekikiem z jeziorem Skomętno.

Badania miały charakter ratowniczy, ze względu na niszczenie obiektu przez głęboką orkę. Przebadano obszar 45 m² na kulminacji wzgórza; wyeksplorowano w całości pojedyncze skupisko o powierzchni ok. 30 m² wydobywając 455 zabytków krzemiennych, w tym 75 narzędzi. Jest to interesujący zespół homogeniczny, będący pozostałością jednoszałasowego (?) obozowiska z późnego plejstocenu, związany z kręgiem kultur z liściakami, odmienny jednak tak od inwentarzy świderskich, jak i określanych jako kultura perstuńska, czy też grupa Wilno. Poprzez odłupkowy i wióroodłupkowy charakter półsurowca, jak i morfologię narzędzi, zespół ten jest zbliżony raczej do inwentarzy desneńskich; brak w nim jednak zadziorców, charakterystycznych dla tej ostatniej kultury.

Zabytki znajdują się w Muzeum Okręgowym w Suwałkach.

Badania nie będą kontynuowane.

Ściejewice, gm. Łiszki,
woj. krakowskie,
St. 1, AZP: 103- 55/135

Muzeum Archeologiczne w Krakowie

Badania prowadzili dr Anna Dagnan-Ginter, mgr Elżbieta Chochorowska (MA), mgr Sławomir Dryja. Konsultacja geologiczna doc. dr hab. Maciej Pawlikowski (AGH). Finansowało Muzeum Archeologiczne w Krakowie. Pierwszy sezon badań. Badania weryfikacyjno-ratownicze. Obozowisko mezolityczne.

Stanowisko I (stan. „a” wg. B. Czapkiewicza — badania w okresie międzywojennym) położone jest na piaszczystej wydnie u podnóża wzniesienia zwanego „Skalka”, po jego zachodniej stronie.

Ekplorację poprzedziło rozpoznanie prowadzone metodą dółkowania. Objęło ono powierzchnię ok. 180 m² południowo-zachodniego stoku „Skalki” oraz pole po jej zachodniej stronie. Założono dwa wykopy (I/89, II/89) o łącznej powierzchni 39 m².

W wykopie I/89 materiał zabytkowy (krzemienie, ceramika) występował w górnych warstwach (próchnica i strop piasku podścielającego humus) do głębokości 30 cm, max. 40 cm. We wschodniej części wykopu odsłonięto profil geologiczny do głębokości 4,20 cm. Pobrano próbki geologiczne z poszczególnych warstw i przekazano do badań mineralogicznych.

Wykop II/89 założono w odległości 24 m na wschód od wykopu I/89 w kierunku kulminacji stanowiska. Zaobserwowano tutaj odmienną sytuację, zarówno jeśli chodzi o zaleganie materiału, jak i stratygrafię nawarstwień. Największa koncentracja zabytków krzemiennych występowała w obrębie słabo widocznej warstwy kulturowej (głęb. 50-60 cm).

Z obu wykopów uzyskano ok. 3000 wyrobów krzemiennych oraz kilkadziesiąt, na ogół bardzo drobnych, fragmentów ceramiki (neolit, epoka brązu) pochodzących głównie z powierzchni i warstw przypowierzchniowych. Najliczniejszą grupę wśród narzędzi stanowią zbrojniki w ilości ok. 70 szt. m. in. trójkąty, półtyłczaki.

W związku z planowanym programem badań mikroregionu ściejewickiego założono w pobliżu lasu, w odległości ok. 500 m w kierunku północnym od stan. I sondaż o powierzchni 5 m². Uzyskano stąd ok. 300 wyrobów krzemiennych i kilkadziesiąt fragmentów ceramiki. Inwentarz ma charakter mieszaniny wyrobów schyłkowopaleolitycznych, mezolitycznych i neolitycznych.

Badania będą kontynuowane.

Tanowo, gm. Polce,
woj. szczecińskie,
St. 3, AZP: 28-04/3

Muzeum Narodowe w Szczecinie

Badania prowadził dr Tadeusz Galiński. Finansowało Muzeum Narodowe w Szczecinie. Cztery sezony badań. Obozowiska paleolityczne, mezolityczne i protoneolityczne.

Badaniami objęto północną, najwyżej położoną część platformy-wału połodowcowego bezpośrednio przylegającego do zabagnionych łąk stanowiących wypełnisko dawnego jeziora.

Podobnie jak w latach poprzednich poszukiwania prowadzono metodą metrów kontrolnych. Zlokalizowano ślady osadnictwa nieznanego dotychczas na Niżu polskim kompleks kulturowy.

W wykopie o powierzchni około 60 m² odsłonięto trzy jamy o charakterze gospodarczym, w tym jedna jest niewątpliwie pozostałością po ognisku. Wokół obiektów zalegały liczne, około 1000, zabytki krzemienne, kamienne i fragmenty ceramiki. Znalazły się także nieliczne kości i fragment skorupy żółwia. Zabytki tworzyły bardzo wyraźne skupisko o średnicy około 15 m. Główny poziom ich zalegania występował na głębokości 30-40 cm od powierzchni wykopu, poza obiektami, w warstwie żółtych średnioziarnistych piasków. Obiekty osiągały głębokość do 80 cm.

Zespół charakteryzują drapacze odłupkowe i wiórowe, pazury, oraz liczne wióry retuszowane intencjonalnie łamane na jednym lub obu końcach. W grupie zbrojników wystąpiły wyłącznie trapezy, kilka z nich może być zaliczonych do tzw. tvaerpili.

Ceramika jest wyłącznie ostrodenna o karbowanych krawędziach, zdobiona dolkami poniżej wylewu. W całości wykonywana była techniką wałeczkową, analogicznie jak ceramika ertebeńska i ellerbecka.

Pozyskany zespół jest zachodniopomorskim ekwiwalentem ugrupowania Ellerbek, określony został jako typu Tanowo wchodząc w skład protoncolitycznego kompleksu Ertebolle-Ellebek-Lietzwo-Tanowo. Jego wiek może być odnoszony do początków okresu subborealnego, tj. około 3500-3100 BC.

Badania będą kontynuowane.

Troniny, gm. Pątnów,
woj. sieradzkie,
st. 5, AZP: 80-45/5

Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne
w Łodzi

Badania prowadził dr Krzysztof Cyrek. Finansował WKZ w Sieradzu. Trzeci sezon badań. Obozowisko i pracownia krzemieniarska z paleolitu schyłkowego, obozowisko z mezolitu i osada z późnej epoki brązu.

Jak wynika z geomorfologicznych badań mgr Pawła Marosika zajmuje ono strefę krawędziową formy, którą ze względu na cechy litologiczne i morfologiczne określono jako terasę średnią doliny Warty. Do współczesnego koryta stanowi ona poziom nadzalewowy wznoszący się kilka metrów ponad dnem doliny. W budowie terasy uczestniczą przeważnie piaski, rzadziej żwiry będące świadectwem późnovistuliańskiego odpływu rzeki rozłokowej. Powierzchnię terasy odcinają krawędziami erozyjnymi z trzech stron kopalne starorzecza różniące się wielkością i głębokością, a reprezentujące początkowy (schyłkowo-vistuliański) i dalszy (holoceniński) rozwój meandrowego koryta Warty.

Przebadaną powierzchnię powiększono o dalsze 57 m², co daje w sumie 212 m². W wykopie głównym odkryto jedną krzemienię schyłkowo-paleolityczną (z licznymi składankami) oraz 1 skupisko artefaktów mezolitycznych.

W obrębie krzemienicy znajdowały się 2 składziki półsurowca i rdzeni, które do 6 powiększyły liczbę tych specyficznych obiektów. Wyżej wymienionym krzemienicom towarzyszą ślady jam antropogenicznych zniszczonych częściowo przez procesy glebowe.

Z węgla drzewnych pochodzących z jamy zawierającej zabytki mezolityczne uzyskano datę radiowęglową z połowy okresu atlantyckiego. Wśród zabytków ruchomych znaleziono 88 rdzeni i narzędzi, z których należy wyróżnić 1 ostrze liściowate dwukątowe z unikatowego w tym rejonie krzemienia czekoladowego, a także zbrojnik mezolityczny w formie nierównoramiennej, rozwartokątnej trójkąta.

Wyniki badań potwierdziły przynależność zespołu starszego do kultury świderskiej, natomiast młodszy zespół wykazuje wyraźne cechy młodszej fazy kultury komornickiej.

Wykop sondażowy założony w odległości ok. 100 m od wykopu głównego ujawnił pozostałości chaty z późnej epoki brązu, wchodzącej w skład osady zajmującej obszar ok. 2 ha.

Badania będą kontynuowane.

Na tym samym poziomie terasowym, w miejscu oddalonym o ok. 500 m od stanowiska nr 5, na powierzchni odwiania znaleziono kilkadziesiąt krzemienych zabytków. Wykop sondażowy pozwolił stwierdzić, że jest to subpowierzchniowe stanowisko (Troniny st. 9) z mezolitycznym materiałem krzemienianym (brak precyzyjnych wyznaczników kulturowych) tworzącym skupienie o powierzchni ok. 100 m².

Badania na stanowisku zakończono.

Wieliszew, gm. Skrzyszew woj. warszawskie st. 1 patrz okres lateński